

Ünsiyyət: On göstəriş

Uşağınızla ünsiyyət qurmaq üçün evdə edə biləcəyiniz on şey

10

- 1** Körpəniz üçün rahat və sakit bir mühit yaradın, onu yüksək səslərdən və elektron səslərdən qoruyun. Dinc bir mühit yaratmaq üçün televizorun və arxa səs səslerini minimuma endirin. İnsan səsini ən çox eşitdiyi səsə çevirin.
- 2** Körpənizlə söhbət edin. Uşağınız səsler çıxaranda, danışmış kimi cavab verin. ünsiyyət qurarkən ilk səylərində səsi səs-küyə bənzəyəcək. Gün boyu onunla danışın və vasitəçiləri və qonaqları bunu etməyə təşviq edin.
- 3** Hekayələr və şeir oxuyun, mahnı oxuyun. Uşaqlar daha böyük söz ehtiyatlarına malikdirlər və tez-tez oxunanda daha yaxşı oxucu halına gəlir. Həyatlarının əvvəlindən oxuyun. Eyni kitabı təkrar-təkrar eşitməyi sevirlər. Gündəlik əşyaların, hərəkətlərin və hadisələrin sadə təsvirləri ilə reallıq əsaslı kitablar axtarın. Sevdiniz mahnıları oxuyun.
- 4** Aydın və birbaşa danış. Yaşadığı anı dəqiqədəqiqə öz qaydaları ilə izah edin. Onunla danışmaq və oxumaq nə qədər vacibdirsə, həm də səsləndirmək və onları toxunuş və ya təbəssümlə tanımaq və ya eşitdiklərinizi təkrarlamaq səylərini fərqləndirmək lazımdır.
- 5** 'Körpə danışığından' istifadə etməyin və ya 'incə sözlərdən' xüsusi bir dil təşkil etməyin. Körpəniz uşaq cəfəngiyatı sözləri ilə qarışdırılacaq. Danışığda böyüklərin istifadə etdiyi düzgün sözləri eşitməlidir. Körpənizlə danışarkən aydın və məntiqli olun. Çox sözləri öyrətin. O, cisimləri sözlərlə əlaqələndirir və buna görə baxdığı və ya tutduğunu obyektin adını eşitməlidir.
- 6** Onun ünsiyyət cəhdlərinə cavab verin. Cavabınız onun jestlərdən sözlərə daha sürətli keçməsinə kömək edir. Görür ki, səyləri nəticə verir. Uşağınıza qulaq asıb cavab verəndə: "Sözləriniz vacibdir" deyirsiniz. Onu danışmaq istədiyi bir əlaqə qurursunuz.
- 7** Düzgün lüğətlərdən yalnız ümumi sözləri deyil, həm də 'sarımsaq press' və 'duş pərdəsi' kimi sözləri istifadə edin. Evin bütün otaqlarına aid əşyaların adını verin: mətbəx sözləri, vanna otağı sözləri, yataq otağı sözləri və s.
- 8** Sehv sözləri təkrarlamayın və onları ailənin zərafatına çevirməyin. Çocuğunuz "pasgetti" deyirsə, düzgün bir sözlə cavab verin: "Yemək üçün spagetti alırıq." Sözü düzgün bir sözlə təkrarlamaqla və ya ünsiyyəti davam etdirməklə ona tədricən düzgün söz və istifadəni mənimsəməyə kömək edirsiniz.
- 9** Hekayələr danışmaq üçün növbə çəkin. Həyatdan hekayələr danışın, nəinki kitablardan. Uşağınız günün hadisələrini xatırladan sadə bir yataq hekayəsindəki təfərrüatları sevecekdir. "oyandın, yaşıl şalvar və dinozavr köynəyini geyindin, dişlərinizi fırçaladın və ..."
- 10** Dinləməyə vaxt ayırın. Nə dediyini başa düşməsən də, qulaq asmağa səbr et. Sözləri kəsməyin və təklif etməyin, ancaq onun başa çatmasına vaxt verin. Marağınız onu ünsiyyətdə olmağa təşviq edir.

